

Forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.

(Fremsat den 14. januar 1954 af landbrugsminister *Smørum*).

§ 1.

Stk. 1. Til erhvervelse af jord til udstykning af selvstændige brug og tillægsparcer, til udførelse af fornødne grundforbedringsarbejder på de indkøbte arealer, til anlæg af de for udstykning af arealerne nødvendige veje og til beplantning af de til landbrug egnede arealer i henhold til § 9 i statshusmandsloven (lovbekendtgørelse nr. 390 af 25. september 1951) kan der i finansårene 1954—55 og 1955—56 anvendes indtil henholdsvis 6 mill. kr. og 3. mill. kr. af jordfondens midler.

Stk. 2. Til erhvervelse af jord til oprettelse af havelodskolonier i henhold til nævnte lovs § 9, jfr. § 7, kan der i hvert af finansårene 1954—55 og 1955—56 anvendes indtil 1 mill. kr. af jordfondens midler.

Stk. 3. Til byggelån, installationslån og etableringslån i henhold til nævnte lovs §§ 17, 18, 19 og 20 kan der i hvert af finansårene 1954—55, 1955—56 og 1956—57 anvendes indtil 3,5 mill. kr. af jordfondens midler.

Stk. 4. Til tillægslån i henhold til nævnte lovs §§ 55 og 56 kan der i hvert af finansårene 1954—55 og 1955—56 anvendes indtil 400 000 kr. af jordfondens midler.

§ 2.

Stk. 1. Til jordkøbslån og byggelån samt installationslån og etableringslån i henhold til § 30, jfr. §§ 31 og 33, i statshusmandsloven kan der i hvert af finansårene 1954—55 og 1955—56 anvendes indtil 15 mill. kr. af statskassen.

Stk. 2. Til erhvervelse af legehuse i henhold til nævnte lovs § 30, jfr. § 32, kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes

indtil 300 000 kr. af statskassen. Af hvert lån betragtes to femtedele som jordkøbslån og tre femtedele som byggelån.

Stk. 3. Til erhvervelse af tillægsgjord og til byggelån i henhold til nævnte lovs § 30, jfr. § 34, kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 3 mill. kr. af statskassen.

Stk. 4. Til tillægslån i henhold til nævnte lovs §§ 55 og 56 kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 1 mill. kr. af statskassen.

Stk. 5. Til lån i henhold til nævnte lovs § 59 kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 500 000 kr. af statskassen.

Stk. 6. Til anlæg af adgangsveje fortrinsvis i særlig tyndt befolkede egne, jfr. nævnte lovs § 45, sidste punktum, kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 300 000 kr. af statskassen.

§ 3.

Stk. 1. De i henhold til denne lov ydede lån forrentes med 2 pct. halvårlig.

Stk. 2. Af lån til opførelse af bygninger på nye selvstændige landbrug samt gartnerier og havebrug er dog tre femtedele rentefri, bortset fra lån til opførelse af drivhuse, hvoraf halvdelen er rentefri. Med hensyn til lån til overtagelse af ældre bygninger på stamparcer, jfr. § 12, stk. 1 in fine, i statshusmandsloven, kan der indrømmes rentefrihed for indtil halvdelen af byggelånet.

Stk. 3. I særlige tilfælde kan der indrømmes rentefrihed for indtil halvdelen af byggelån, der ydes i henhold til nævnte lovs §§ 20, 34 og 55, bortset fra lån til opførelse af drivhuse.

Stk. 4. Der kan indrømmes rentefrihed for indtil halvdelen af etableringslån i henhold til nævnte lovs § 19, stk. 2, jfr. §§ 31 og 33, og i ganske særlige tilfælde kan der indrømmes rentefrihed for hele lånet i indtil de første 5 år.

§ 4.

Jordkøbslån til nye selvstændige landbrug samt til gartnerier og havebrug må ikke overstige henholdsvis 16 000 kr. og 8 000 kr. Jordkøbslånene kan dog undtagelsesvis udgøre indtil henholdsvis 20 000 kr. og 13 000 kr. Lånene afdrages, når byggelånene er indfriet, med en fast halvårlig ydelse af $2\frac{1}{4}$ pct. af hvert låns oprindelige hovedstol, hvoraf 2 pct. af den til enhver tid skyldige gæld er rente og resten afdrag.

§ 5.

Stk. 1. Byggelån til nye, selvstændige mindre landbrug må ikke overstige 50 000 kr., og byggelån til nye, selvstændige større landbrug må ikke overstige 53 000 kr. I særlige undtagelsestilfælde kan der bevilges byggelån med indtil 57 000 kr. til nye, selvstændige større landbrug. En femtedel af hvert lån er rentefri og afdragsfri, jfr. dog § 8. To femtedele af lånet er rentefri, jfr. dog § 43, stk. 3, i statshusmandsloven, men afdrages efter de første 5 års forløb med 0,4 pct. halvårlig af det samlede byggelån. Når denne del af lånet er tilbagebetalt, afdrages de forretningspligtige to femtedele af lånet med en fast halvårlig ydelse svarende til den oprindelige rente af lånet med tillæg af 0,4 pct. af det samlede lån, og af denne ydelse er 2 pct. af den til enhver tid skyldige gæld rente og resten afdrag.

Stk. 2. Byggelån til nye selvstændige gartnerier og havebrug må inklusive lånet til opførelse af drivhuse ikke overstige 44 000 kr. Når drivhuslånet er afdraget, afdrages resten efter de i stk. 1 anførte regler.

Stk. 3. Lån til opførelse af drivhuse, der ikke må overstige halvdelen af det i stk. 2 anførte beløb, er afdragsfri i de første 2 år, hvorefter de afdrages med $\frac{1}{30}$ halvårlig i løbet af 15 år.

Stk. 4. Byggelån til stamparcelkøbere må ikke overstige 57 000 kr. Lånene er afdragsfri i de første 5 år, hvorefter en eventuel rentefri del afdrages med 0,5 pct. halvårlig af det samlede lån. Iøvrigt afdrages lånet

med en fast halvårlig ydelse svarende til den oprindelige rente af lånet med tillæg af 0,5 pct. af det samlede lån, og af denne ydelse er 2 pct. af den til enhver tid skyldige gæld rente og resten afdrag.

§ 6.

Stk. 1. Installationslån i henhold til §§ 19, 31, 33 og 56 i statshusmandsloven må ikke overstige 2 500 kr. De afdrages med $\frac{1}{40}$ halvårlig i løbet af 20 år.

Stk. 2. Etableringslån i henhold til nævnte lovs §§ 19, 31 og 33 må ikke overstige 7 000 kr. Lånene er afdragsfri i de første 2 år, hvorefter de afdrages med $\frac{1}{20}$ halvårlig i løbet af 10 år. I ganske særlige tilfælde kan der indrømmes afdragsfrihed i indtil de første 5 år og nedsættelse af de halvårlige afdrag til $\frac{1}{40}$ af lånets oprindelige hovedstol. Afdragene afskrives på den rentefri del af lånet, indtil denne del er fuldt afdraget, og derefter på den forrentningspligtige del af lånet.

§ 7.

Stk. 1. Jordkøbslån i henhold til § 34 i statshusmandsloven, byggelån i henhold til §§ 20 og 34 i nævnte lov samt tillægslån i henhold til § 55 i nævnte lov forrentes og afdrages med en fast halvårlig ydelse af $2\frac{1}{2}$ pct. af lånets oprindelige hovedstol, hvoraf 2 pct. af den til enhver tid skyldige gæld er rente og resten afdrag. Er der indrømmet rentefrihed for en del af lånet, afskrives afdrag på lånet først på den rentefri del af dette, indtil denne del er fuldt afdraget, og derefter på den rentepligtige del af lånet, og den halvårlige ydelse nedsættes med så mange promille, at lånets samlede afdragstid afviger mindst muligt fra afdragstiden efter de foran i l. punktum fastsatte regler. I særlige tilfælde, navnlig når lånet ydes til foranstaltninger, som kan forventes at tabe deres værdi over en kortere årrække, eller når lånets pantsikkerhed kan anses for mindre betryggende, kan lånets afdragstid afkortes ved, at der fastsættes et tillæg til den faste halvårlige ydelse enten for lånets samlede løbetid eller for et i hvert enkelt tilfælde fastsat antal halvårsterminer. Dette tillæg kan ikke overstige 1 pct. af lånets oprindelige hovedstol. Lån til opførelse af drivhuse afdrages dog efter reglerne foran i § 5, stk. 3.

Stk. 2. Tillægslån i henhold til nævnte lovs § 55 må ikke overstige forskellen mellem 30 000 kr. og tidligere modtagne lån, jfr. stk. 2 i nævnte paragraf. Lån til opførelse af drivhuse må endvidere ikke overstige det foran i § 5, stk. 3, fastsatte beløb med fradrag af tidligere hertil ydede lån.

Stk. 3. Ydelse af tillægslån i henhold til nævnte lovs § 55 kan, såfremt der i ejendommen indestår tidligere i henhold til samme bestemmelse eller tilsvarende bestemmelser i de i lovens § 57, stk. 2, omhandlede ældre jordlove ydede tillægslån, betinges af, at de ældre tillægslån eller restgælden på disse forrentes og afdrages med halvårslige ydelser, som fastsættes efter reglerne foran i stk. 1 på grundlag af lånenes oprindelige hovedstol. Ved ejerskifte kan tilsvarende betingelse sættes for erhververens overtagelse af sådanne tillægslån i ejendommen.

§ 8.

Stk. 1. Den rente- og afdragsfri del af et byggelån forfalder til tilbagebetaling, hvis ejendommen inden 20 år efter lånets udbetaling overdrages til en person, som ikke er låntagerens livsarving eller efterlevende ægtefælle. Statens jordlovsudvalg kan dog tillade, at den nævnte del af lånet helt eller delvis forbliver indestående i ejendommen; men tilladelsen kan gøres afhængig af, at denne del af lånet fremtidig forrentes og afdrages, jfr. § 43, stk. 3, i statshusmandsloven.

Stk. 2. Efter forløbet af 10 år efter lånets udbetaling kan statens jordlovsudvalg formindske den pågældende del af lånet med en tiendedel årlig, og efter forløbet af 20 år efter udbetalingen nedskrives lånet med

den resterende del af det rente- og afdragsfri beløb.

§ 9.

For lån, som i henhold til statshusmandsloven ydes til opførelse af bygninger i andre materialer end almindeligt murværk, kan landbrugsministeren fastsætte en kortere afdragstid end den i § 5, stk. 1, 2 og 4, omhandlede. Iøvrigt finder bestemmelserne i fornævnte lov og i denne lov anvendelse på sådant byggeri med de begrænsninger, som opfyldelsen af de i henhold til bygningslovgivningen fastsatte betingelser for byggematerialernes anvendelse medfører.

§ 10.

Stk. 1. Denne lov, som ikke gælder for Færøerne, træder i kraft den 1. april 1954. Samtidig ophæves lov nr. 427 af 17. december 1952 om udlån til statshusmandsbrug m. m.

Stk. 2. Såfremt der i et finansår ikke bliver anvendelse for det fulde beløb, som er bevilget af statskassen eller jordfondens midler til et af de ovenfor omhandlede formål, kan det overskydende beløb med landbrugsministerens samtykke efter forhandling med finansministeren anvendes i det følgende finansår eller i samme finansår til andet formål, der gennemføres ved udlån fra samme långiver i henhold til statshusmandsloven.

Stk. 3. De i denne lov, bortset fra § 7, stk. 1, fastsatte rente- og afdragsbestemmelser gælder tillige for lån, der er bevilget i finansårene 1944—45, 1945—46, 1946—47, 1947—48 og 1948—49 til oprettelse af nye selvstændige landbrug. Bestemmelserne i § 7, stk. 1, kan tillige bringes til anvendelse på lån, som er bevilget før den 1. april 1951.

Bemærkninger til lovforslaget.

I medfør af § 10, stk. 2, i lov nr. 427 af 17. december 1952 om udlån til statshusmandsbrug m. m. skal loven underkastes revision i rigsdagssamlingen 1953—54.

Ved nærværende forslag søges de fornødne midler til gennemførelse af statshusmandsloven (lovbekendtgørelse nr. 390 af 25. september 1951) stillet til rådighed for hvert af finansårene 1954—55 og

1955—56, for så vidt angår byggelån, installationslån og etableringslån i henhold til lovens §§ 17, 18, 19 og 20, tillige for finansåret 1956—57 af hensyn til den rettidige tilrettelæggelse af afhændelsen af statsjord til overtagelse pr. 1. april 1956.

Under hensyn til, at det statistiske departement har beregnet, at byggeomkostningerne ved opførelsen af husmandsbygninger er steget 1,2 pct.

er maksimumsbeløbene for lån optaget i lovforslagets §§ 4—6 med samme beløb, som er anført i den nugældende udlånslov.

Til udlån til oprettelse af husmandsbrug og gartnerier på privat indkøbt jord i finansåret 1954—55 foreligger der indstillinger for et så stort antal kvalificerede ansøgere, at der til imødekomme af disse indstillinger vil medgå ca. 12,5 mill. kr. af statskassen. Hertil kommer, at der i nævnte finansår vil blive oprettet et antal brug på parceller, der afhændes af staten, men til hvilke der ydes lån efter de regler, som gælder for oprettelse af brug på privat indkøbt jord.

Bevillingen til dette formål, som i § 2, stk. 1, i den nugældende udlånslov blev fastsat til 10,5 mill. kr. for finansåret 1953—54 og 8 mill. kr. for finansåret 1954—55, foreslås derfor forhøjet så-

ledes, at der i hvert af finansårene 1954—55 og 1955—56 kan anvendes indtil 15 mill. kr. til disse udlån.

De øvrige rådighedsbeløb er i lovforslagets §§ 1 og 2 optaget med samme beløb som i den gældende lov.

Iøvrigt bemærkes følgende til lovforslagets enkelte paragraffer:

Til §§ 1 og 2.

Efter forslaget forskydes bevillingerne et finansår i forhold til den nugældende udlånslov.

Til §§ 3—9.

Bestemmelserne svarer til §§ 3—9 i den nugældende udlånslov.